

KUR'AN'DA İNSAN TIPLERİ

İkiyüzlülerin en belirgin özelliği inananların yanında, inanmış gibi; kâfirlerin yanında ise onlardan biriymiş gibi davranmaları ve onlarla beraber inananların ardından iş çevirmeleridir.

Giriş

Tüm insanların dünyada farklı farklı sınıflandırılabilceğini hepimiz biliriz; ama bu dünyanın sonunda varacağımız yer olan ahirette bütün bu sınıflandırmalar ortadan kalkacaktır. Allah Teâlâ'nın Vakıa Suresi 7-12. ayetlerinde haber verdiğine göre ahirette sadece üç sınıf kalacaktır. Bu üç sınıftan insanlar, Kur'an'da sıkça mü'min, müttaki, kâfir, müşrik, münafık, fasık şeklinde anılır. Bu insan tiplerinin özelliklerine yer verdiğimiz yazımızı, Gençlerin Cuması adlı kitabımızda yayımlamıştık. Yazımızı, dergimizin bu sayısında sizlerle, özellikle de gençlerimizle, paylaşmak istiyoruz.

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً. فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ. وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ
مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ. وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ. أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ. فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

“(O zaman) Siz, üç sınıf olursunuz: (Birincisi) uğurlular sınıfıdır. Ne mutlu o uğurlu olanlara! (İkinci sınıf) uğursuzlardır. Ne yazık o uğursuzlara! Bir de önde gidenler (sınıfı) var; hep önde gidenler! Onlar, her türlü ikramın yakınına alınırlar. Nimetlerle dolu bahçeler içinde olurlar.” (Vakıa 56/7-12)

إِنَّ مِنْ أَكْمَلِ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَأَلَطْفُهُمْ بِأَهْلِيهِ

“İnananlar içinde imanı mükemmel olanlar, ahlâkı en güzel olan ve ailesine en hoş davrananlardır.” (Tirmizî, İman, 6)

Değerli gençler,

Okuduğumuz ayetler, ahiretteki bir tablodan bizle-

re haber vermektedir. Tüm insanların dünyada farklı farklı sınıflandırılabilceğini hepimiz biliriz. Mesela zengin, yoksul; uzun boylu, kısa boylu; güçlü, zayıf, gibi... Ama bu dünyanın sonunda varacağımız yer olan ahirette bütün bu sınıflandırmalar ortadan kalkacaktır. Allah Teâlâ'nın Vakıa Suresi 7-12. ayetlerinde haber verdiğine göre sadece üç sınıf kalacaktır. Bu üç sınıfın özellikleri nelerdir merak ediyormusunuz?

Değerli gençler,

Okuduğumuz ayette “ashab-ul meymene” diye geçen ifade, dilimize uğurlular ya da kitabı sağdan verilenler diye çevirilebilir. Peki ahirette bu sınıftan olabilmek için dünyada nasıl davranmamız gerekir? Elbette mü'mince ve müttakice yani takvalı davranmamız gerekir. Peki, kimdir mü'min, kimdir müttaki? Mü'min genel olarak inanan diye Türkçeye tercüme edilse de, aslında inanıp güvenen demektir; çünkü yanında güveni getirmeyen inanç, aslında kuru sözden ibarettir. Kur'an, Nisâ Suresi 136. ayette inanıp güvenenleri tarif ederken onların Allah'a, elçisine, o elçi'ye indirdiği Kitaba ve daha önce indirdiği Kitaplara inanıp güvenmesi gerektiğini söyler. Burada sayılanların tamamı, temelde aynı yolu gösterir ve hiçbiri birbiriyle çelişmez. Allah'a, elçisine ve kitaplara güvenmek demek, onların gösterdiği yol dışında hareket etmemek; karşımıza çıkan zorluklara ya da bize anlık olarak cazip gelen kötü şeylere rağmen Allah'ın belirttiği yolu izlemek demektir. Her zaman bunun bizim için en iyisi olduğunu bilmek ve buna göre davranmak güvenimizin göstergesidir. Zaten bu şekilde davrandığımızda, okuduğumuz

hadis-i şerifte de belirtildiği gibi en güzel ahlâkı sergilemiş oluruz.

Değerli gençler,

Takva, insanın Allah'a saygı duyduğu için O'ndan çekinerek yasakladığı şeylerden uzak durması ve böylece kötülüklerden kendini korumasıdır. Bunları yapabilen insanlara Kur'an'da "müttaki" denir. Allah, müttakiler için, içinden ırmaklar akan, yiyecekleri ve gölgeleri bitmez tükenmez bir cennet müjdelemiştir; ancak yazının başında yer verdiğimiz ayetteki önde gidenlerden olmak istiyorsak, sadece müttaki olmakla yetinmememiz, daha aktif olup kötülüklerle karşı mücadelede ve iyilikleri yaymada önderlik etmemiz gerekmektedir.

Değerli gençler,

Nisâ Suresi 136. ayette, Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, elçilerini ve ahiret gününü görmezlikten gelenlerin kâfir olacakları belirtilir.

Peki, kâfirlerin özellikleri nelerdir? Kâfirler, Furkân Suresi 55. ayete göre Allah'a ve emirlerine arkasını dönen, onlara karşı şeytana ve destekçilerine arka çıkan kimselerdir. Bu yüzden Türkçeye, Allah'ın ayetlerini görmezlikten gelen, görmemekte direnen kişi olarak tercüme edilebilir. Klasik manada anlaşıldığı gibi kâfir, "Allah yoktur" diyen kişi değildir; çünkü aslında dünyada Allah'ın varlığını hissetmeyen insan yoktur. Ancak bu hislerinin üstünü örttenler vardır. Zaten kâfir kelimesinin kökü de örtmek anlamındadır.

Bir de bazı insanlar vardır ki, Allah'a inanır ama O'nun

bazı yetkilerini başka varlıkların da kullanabileceğini düşünür. Fantastik filmlerdeki dünyanın yönetimine karışan insanların ya da diğer varlıkların gerçek olduğunu düşünmek gibi... Böyle düşünen insanlar kâfirdir; ama aynı zamanda müşriktir. Çünkü Allah'ın yetkisinde ortakları olduğunu düşünürler. Nisâ Suresi 116. ayette de şöyle denir: **"Allah, kendisine ortak koşulmasını başıslamaz."** Ayette, diğer günahlar, şirkin aşşağısındaki günahlar olarak tanımlanır. Yani şirk, günahların en büyüğüdür.

Allah'ın emirlerinin aksini söyleyen bir kişiye uymak da o kişiyi Allah'tan üstün tutmak, böylece Allah'a ortak koşmak olur. Bütün hayatımızda kararlarımızı Allah'ın emir ve yasaklarına göre vermeliyiz. Herhangi bir konuda çelişkide kalırsak, mutlaka Allah'ın emir ve yasaklarına uymayı seçmeliyiz.

Değerli gençler,

Kur'an'da sözü edilen bir insan tipi de münafıklardır. Münafık dilimize "ikiyüzlü" olarak çevrilebilir. İkiyüzlülerin en belirgin özelliği inananların yanında, inanmış gibi; kâfirlerin yanında ise onlardan biriymiş gibi davranmaları ve onlarla beraber inananların ardından iş çevirmeleridir. Bu nedenle çok tehlikelidirler.

Bir de fasıklar vardır. İşlediği günahları sürekli tekrarlayan, bu yüzden onlardan artık rahatsız olmamaya başlayan kişilerse doğru yoldan çıkmış, yani fasık olmuşlardır.

Bu insan tiplerinin özelliklerinin farkında olursak ve Kur'an'a uyarak yaşarsak kurtuluşa erenlerden olacağımız umulur.